

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
✉: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/16/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

124/2017. (VII. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2017. január 12-én előterjesztett **panaszát** 2017. július 6-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem megállapítható.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2017. január 12-én, postai úton terjesztette elő beadványát, amelyben a vele szemben 2016. december 26-án foganatosított rendőri intézkedést kifogásolta.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy a vele szemben 2016. december 26-án kb. 17 órakor történt esemény miatt szeretne panaszt tenni.

A fentebbi napon 18 óra 30 percgig kapcsolattartási joga volt. A [...] utca 23. szám alatti házban lakik jelenleg a lánya M. A. A válópere 2012. március 27-e óta tart, azóta a bírónő a három gyermek elhelyezéséről sem véglegesen, sem ideiglenesen nem döntött. A második bírónő jár el az ügyekben, az előző bírónőt eltiltották a hivatása gyakorlásától. A legutóbbi tárgyalásuk 2016. december 2-án volt, ahol a bírónő nem döntött az ideiglenes elhelyezésről sem, annak ellenére, hogy tudta azt a tény, hogy a felperest (M. J-t, a panaszos férjét) első fokon nem jogerősen elítélték kétféle

¹ A panaszos a Rendőrségről szóló törvény 93/A. § (8) bekezdésében foglalt jogával élve tiltakozott az állásfoglalás közzététele ellen.

kiskorú veszélyeztetése, a panaszos ellen elkövetett zaklatás és súlyos testi sértés kísérlete vétségekben. A bírónő arra hivatkozva nem döntött, hogy a férjének 2016. december 6-án zajlott a másodfokú pere. Az elsőfokú ítéletet ekkor helybenhagyták, az jogerőssé vált.

A bírónő azonban döntött a kapcsolattartásról, mind a panaszossal, mind a férjével kapcsolatban. Ez oly módon történt, hogy meghatározta azt a bírói gyakorlat szerint. Az első kapcsolattartás a férjénél volt 2016. december 2-án, amelyről ő lemondott. A következő héten meghatározta a panaszos kapcsolattartását 2016. december 9-én 17 órától 2016. december 11-én 18 óráig. A következő 2016. december 23-án 17 órától 2016. december 25-én 18 óráig volt. A harmadik a karácsonyra való tekintettel 2016. december 26-án 10 órától 2016. december 27-én 18 óra 31 percig volt. A negyedik 2017. január 6-án 17 órától 2017. január 8-án 18 óráig. Mind a négy alkalommal odament és mind a négyszer sikertelenül járt.

Az első két alkalommal a rendőrök becsöngettek ugyan a férjéhez, de utána nem tudja, hogy mit beszéltek vele, mivel a beszélgetés négy szemközt történt. Utána annyit mondtak a panaszosnak, hogy a férjét nem tudják arra kényszeríteni, hogy a lányát kiadja neki. A panaszos elmondta, hogy a végzés nem volt a kezében, mivel a bírónő a tárgyaláson nem adta oda és postai úton sem adta azt fel.

2016. december 26-án is odament 17 órakor és kihívta a rendőröket. Ők el sem kérték tőle sem a személyi igazolványát, sem a lakcímkártyáját. A rendőrök vele szemben álltak. Neki jobbra elfogadhatatlan hangnemben ezt kérdezte az egyik rendőr: „Mit mondtak magának az előbb?”. A panaszos mondta, hogy azt, hogy jöjjön ide 17 órára, amelyre azt mondta a rendőr, hogy ilyet senki nem mondott neki. A panaszos 16 óra körül volt a [...] Rendőrkapitányságon, feljelentést szeretett volna tenni a férje ellen kiskorú veszélyeztetése miatt, amelyet megtagadtak tőle arra hivatkozva, hogy már a férjét jogerősen elítélték. A rendőr ezen kívül – a panaszos elmondása szerint – erőszakos volt, félt attól, hogy megüti őt.

A panaszos ezek után megkérdezte, hogy nem csöngetnek-e be, amelyre azt válaszolták a rendőrök, hogy ők karácsony másnapján nem csöngetnek be senkihez. A panaszos erre azt mondta, hogy a lányát nem látta 2016. augusztus 10-e óta és ezért csengessenek be. A rendőrök ezen kérés teljesítését ismételten megtagadták. A panaszos sírva köszönte meg az intézkedésüket és sírva hívta fel a 112-t.

A panaszos beadványa végén előadta, hogy az intézkedő két rendőr ellen panaszt szeretne tenni, hiszen semmit nem tettek annak érdekében, hogy segítsék a kapcsolattartási joga érvényesítésében.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A [...] Rendőrkapitányság vezetője 2017. február 9-én kelt átiratában a sérelmezett rendőri intézkedés kapcsán az alábbiakat állapította meg.

A 2016. december 26-ai intézkedés jogalapja a panaszos aznap 16 óra 55 perckor a 112-es segélyhívó számon tett bejelentése kapcsán a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.)

13. § (1)-(2) bekezdésében leírt intézkedési kötelezettség, illetve az Rtv. 24. § (1) bekezdésben leírt felvilágosítás adási kötelezettség teljesítése volt.

Az ügyeleti küldési napló alapján a panaszos a [...] telefonszámról bejelentést tett, amely szerint a [...] utca 23. szám alatti helyen van. Van jogerős bírósági végzése, de nincs még a birtokában. Kijelölt láthatási ideje van, de a férje nem adja ki a lányát, akit 2016. augusztus 10-e óta nem látott, mert azóta a férje nem engedi hozzá. A férfit elítélték kiskorú veszélyeztetése miatt, de még ez a bírósági határozat sem lépett érvénybe.

Az ügyeleti naplóbejegyzés szerint a járőrök visszajelentették, hogy három héttel korábban már ugyanilyen bejelentés alapján jogi felvilágosítást kapott a panaszos, a címre már december 10-én is irányították járőrt. A 15-16 éves lány nem akar kapcsolatot tartani az anyjával és anyának semmilyen végzése nincs a láthatással kapcsolatosan. Ismételten jogi felvilágosításban részesítették, amelyet a panaszos látszólag tudomásul vett.

2016. december 26-án 19 óra 8 perckor a panaszos a [...] telefonszámról azonos tartalommal ismét bejelentést tett a 112-es segélyhívón a gyermekláthatás megghiúsulása miatt, amellyel kapcsolatban telefonon felvilágosítást kapott.

A panaszosnak nem volt birtokában jogerős bírósági végzés, amelyet a 2016. december 26-án 16 óra 55 perckor tett segélyhívás kapcsán a hívásfogadó központ is rögzített. Jogerős végzés hiányában pusztán a panaszos elmondása alapján nincs lehetőség intézkedésre. A rendőrök polgári-és családjogi ügyekben az eljáró bíróság jogerős végzésének vagy határozatának végrehajtása érdekében igényelt rendőri együttműködés biztosításán kívül eső ügyekben nem avatkozhatnak be, csak a felek felvilágosítására terjed ki a hatáskörük. A kapcsolattartási jogával kapcsolatban a bíróság vagy a gyámhatóság rendelkezik döntési, illetve szankcionálási jogkörrel.

Az intézkedésről készült rendőri jelentésből megállapítható, hogy a rendőrök megjelentek a bejelentés helyszínén, meghallgatták a feleket. A panaszos előadta, hogy megjelent a fenti címen, mert a lányával szeretett volna találkozni. Többször csengetett, de senki nem jött ki a lakásból. Elmondása szerint „ideiglenes láthatási papírja” van, a gyerek láthatásáról, amelyet a helyszínen nem tudott felmutatni, mert „még nem kézbesítették ki a számára”. A férj elmondta, hogy 4 hónapja neveli a közös lányukat. A láthatásról tudomással nem bírt, azonban telefonon felhívta a feleségét és tájékoztatta, hogy a lányuk nem akar vele találkozni. A fk. M. A. (lányuk) elmondta, hogy azért nem nyitott ajtót anyja csengetésére, mert nem szeretne vele találkozni, megromlott közöttük a kapcsolat és az édesapjával szeretne a továbbiakban élni.

Az ügyben a rendőri jelentés alapján a kapitányság Bűnügyi Osztályán általános ügyirat iktatására került sor, mivel bűncselekmény gyanúja nem merült fel. A panaszos levélben tájékoztatást kapott, amely szerint az illetékes gyámhatósághoz fordulhat, illetve a gyermek elhelyezésének megváltoztatása iránt polgári pert kezdeményezhet a bíróságon.

Szintén ebbe az ügybe került a [...] Rendőrkapitányság járőreinek a panaszos férje címén 2016. január 6-án lefolytatott rendőri intézkedésről készült jelentése, amelyben leírják, hogy a [...] Tevékenységirányítási Központ (továbbiakban: TIK) utasítására jelentek meg a helyszínen, mert a panaszos bejelentést tett a 112-es segélyhívószámon arról, hogy aznap láthatási joga van, azonban a gyermek nem akar vele kapcsolatot létesíteni és a gyerek apja is eltiltja tőle a gyereket. Itt bemutatta a végzést, amelyről az intézkedő rendőr képfelvételt készített, azonban a RobotZsaru Neo rendszerbe becsatolt képfájl sérült, töredékesen jelenik meg. Meghallgatták a feleket. Az apa elmondta, hogy a

lányát sosem tiltotta el attól, hogy az anyjával találkozzon, ezt nem is fogja megtenni, a gyerek önálló döntése, hogy kivel akar kapcsolatot létesíteni. Elmondta továbbá, hogy nem az első eset, hogy a panaszos megjelenik, becsönget hozzájuk és a szomszédokhoz, az utcán kiabál a lányának, illetve rájuk hívja a rendőröket, sőt elmegy a gyermek iskolájához is. Emellett folyamatosan feljelentéssel fenyegetőzik és követeli, hogy a lánya vele lakjon. Az intézkedő rendőrnek a panaszos férje telefonos üzeneteket mutatott ennek alátámasztására. Az intézkedő rendőr meghallgatta a fk. M. A-t (közös lányukat), aki elmondta, hogy nem kíván az édesanyjával kapcsolatot létesíteni, mert őt számtalan alkalommal megfenyegette. Kijelentette, hogy az apja sosem tiltotta el az anyjával való találkozástól. Volt arra precedens, hogy az iskolájánál is megjelent a panaszos és fenyegetőzve akarta megakadályozni, hogy hazamenjen. Megjegyezte, hogy a panaszos nevelése, pszichés állapota és dühkitörései miatt nem akar vele élni, szinte már fél tőle. A feleket jogi felvilágosításban részesítették. A mellékelt küldési naplóban 2017. január 6-án 17 óra 23 perc, 17 óra 33 perc, 20 óra 37 perc és 21 óra 6 perc szerepelnek a fenti családhoz kapcsolódó hívások.

Az [...] Rendőrkapitányság áttétellel 2016 december elején érkezett a kapitányságra a panaszos kézzel írt beadványa, amelyben feljeleníti a férjét okirattal visszaélés miatt. Annak iktatására a [...] bü. számon került sor. A feljelentést elutasították tekintettel arra, hogy a cselekmény nem bűncselekmény. A kézírásos feljelentésben a panasz elbírálása szempontjából releváns információk szerepelnek, amely szerint a férje és közte 2012 márciusa óta van folyamatban válóper, amelyben a gyermekelhelyezéssel kapcsolatban nem született döntés. 2013 szeptemberében született egy szóbeli megállapodás a felek között, amely szerint egy hétvégén az anyánál, egyik hétvégén az apánál vannak a gyermekek. A beadvány szerint a megállapodás 2016. június 15-éig működött. 2016 márciusában volt válóperes tárgyalás, akkor a bíró felfüggesztette az ügyet az apa ellen folyamatban lévő büntetőügyre tekintettel, amelyben – a beadvány szerint – első fokon az apát 2016. április 26-án, első fokon 10 hónap szabadságvesztésre ítélték kétrendbeli kiskorú veszélyeztetése, testi sértés és zaklatás miatt. A bíró ideiglenes döntést sem hozott a gyermekelhelyezésről.

A kapitányságvezető a 2016. december 10-én végrehajtott rendőri intézkedés folyamatáról is tájékoztatta a Testületet. A panaszos bejelentést tett arról, hogy 2016. december 5-én volt tárgyalás, ahol a bíró határozott, hogy a volt férjénél elhelyezett gyermekük láthatására minden hónap második hétvégéjén jogosult. A kiérkező rendőröknek a panaszos elmondta, hogy még nem csöngetett be, mert úgy gondolta, hogy a volt férje úgysem engedné ki hozzá a lányát. A rendőr jelenlétében a panaszos becsöngetett a kaputelefonon, ahol a lánya elmondta, hogy az édesapja vásárolni ment, kb. 20 perc múlva érkezik vissza. A panaszos kérte a lányát, hogy jöjjön le, mert beszélni akar vele, de a lány erre nem volt hajlandó. Közben hazaérkezett a panaszos férje, aki elmondta, hogy tud a határozatról, de mivel a szóban forgó hétvége nem felelt meg a családnak, ezért az előző nap felhívta a panaszoszt és megbeszélték, hogy a látogatást egy másik időpontban ejtik meg, amelyben a férj elmondása szerint a panaszos beleegyezett. A férj elmondta, hogy a közös lányuk nem szeretne a panaszossal találkozni, mivel a panaszos folyamatosan üzenetekkel zaklatja a Facebookon és SMS-ben. Az intézkedő rendőr a feleket jogi felvilágosításban részesítette, amely szerint sérelmeikkel a bírósághoz fordulhatnak, amelyet a felek tudomásul vettek.

A [...] Bíróság a [...] számon házasság felbontása ügyében indult perben megkeresést küldött a rendőrségnek, amelyben kérte a panaszos 2016. december 10-én tett bejelentése alapján fogatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban keletkezett irat megküldését.

A 2016. december 24-ei küldési napló szerint 2016. december 24-én 10 óra 55 perckor és 12 óra 20 perckor telefonált be a 112-es segélyhívószámra a panaszos. Mindkét esetben felvilágosítást kapott. Először a helyszínen a rendőröktől. A másodszeri hívás alkalmával a [...] TIK operátorától is megkapta

a felvilágosítást. A küldés leírásban rögzítettek szerint a helyszínen nem volt birtokában a jogerős végzés, mert még nem kapta kézhez.

A fentiekből kitűnik, hogy a panaszolt 2016. december 26-ai intézkedést megelőzően 2 alkalommal (2016. december 10-én és december 24-én) a helyszínen intézkedő rendőröktől, illetve egy alkalommal (december 24-én) a tevékenységirányítótól telefonon jogi felvilágosítást kapott arról, hogy a láthatás elmaradása miatt a bírósághoz fordulhat. Rendőri jelentések tanúskodnak arról, hogy a lánya kijelentette, hogy az apa nem tiltja el a kapcsolattartástól, saját döntése alapján nem kívánja tartani a kapcsolatot az anyjával.

A kapitányságvezető szerint alaptalan a panaszos azon állítása is, hogy 2016. augusztus 10. óta egyáltalán nem látta a lányát, mert a büntetőeljárás alapjául szolgáló, kézzel írt feljelentésében is szerepel, hogy 2016. december 1-jét megelőző héten az iskolából kihívta a lányt és a magával hozott dolgokat adott át neki, illetve 2016. október 11-én is az iskolánál.

2) K. R. c. r. alezredes a [...] Rendészeti Osztályának vezetője 2017. február 8-án kelt parancsnoki kivizsgálásában az alábbiakat állapította meg.

A panaszos beadványa alapján meghallgatta B. B. r. ftőrm-t, aki a feltett kérdésekre az alábbi válaszokat adta.

Amikor megérkeztek a bejelentés helyszínére, akkor valóban nem igazoltatták a panaszost, mint bejelentés tevőt? Amennyiben nem igazoltatták annak mi volt az oka?

A feltett kérdésre elmondta, hogy 2016. december 26-án Sz. P. r. zls-sal teljesítette a szolgálatot TIK-es járőrként. Az ügyel kapcsolatosan arra emlékszik, hogy a panaszos korábban az intézkedés előtt egy pár órával már járt bent a [...] Rendőrkapitányságon, ahol a szolgálatot teljesítő bűnügyi csoportvezetőtől megkapta az ügyében a kellő jogi felvilágosítást. Ekkor sem tudott olyan dokumentumot, tényt felmutatni, ami az azonnali intézkedésre okot adott volna. Ezt követően a bejelentő a volt férjének a házához ment, ahol a lánya lakik és rendőri segítséget kért. Sz. P. r. zls. kollégával mentek a helyszínre, ahol a panaszost igazoltatták, de a rendszerből nem kérték le tekintettel arra, hogy a panaszos pár órával azelőtt a kapitányságon megjelent, ezért tudták, hogy kiről van szó és ismerték a bejelentésének, a panaszának a részleteit.

A panaszostól elfogadhatatlan hangnemben kérdezték, hogy „Mit mondtak magának?” és hogy „Magának senki nem mondott olyat, hogy jöjjön ide 17 órára!”?

A rendőr elmondta, hogy a panaszos a helyszínen ugyanazt a jogi felvilágosítást megkapta tőlük, amit előtte a bűnügyi csoportvezetőtől. A bejelentő ugyanúgy, mint a kapitányságon a helyszínen sem tudott olyan dokumentumot a részükre felmutatni, ami az ő állítását támasztotta volna alá vagy ami azonnali intézkedésre adott volna okot. Elmondta, hogy a panaszos részére nem hangzott el olyan kijelentés – elfogadhatatlan hangnemben –, hogy „Mit mondtak magának az előbb?” illetve, hogy „Magának senki nem mondott olyat, hogy jöjjön ide 17 órára!”.

A kapitányságon interakcióba kerülő rendőr vele valóban erőszakos volt?

A rendőr elmondta, hogy a kapitányságon nem ők intézkedtek a panaszossal szemben, nem ők beszéltek vele. Nem voltak jelen a bűnügyi csoportvezető és a bejelentő beszélgetése során, így nem tudja, hogy a bűnügyi csoportvezető és a panaszos között milyen stílusú beszélgetés történt.

A kapitányságon mondtak-e olyat a panaszosnak, hogy nem mennek ki az általa elmondottak alapján a lánya tartózkodási helyére intézkedni, mert karácsony másnapja van?

A rendőr elmondta, hogy azzal kapcsolatosan nem tud nyilatkozni, hogy mondtak-e olyat a panaszosnak, hogy nem mennek ki a rendőrök intézkedni a bejelentése alapján, tekintettel arra, hogy karácsony másnapja van. A rendőr előadta, hogy ők TIK-es járőrként, amikor megkapták a címet a legrövidebb időn belül a helyszínre mentek és a kellő jogi felvilágosítást újra megadták a bejelentő részére.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök a jogszabályban meghatározottak alapján szakszerűen és jogszerűen jártak el, a kellő jogi felvilágosítást a bejelentő részére megadták és a beszerzett információk alapján intézkedtek.

3) Az ügyeleti küldési napló tanúsága szerint a panaszos 2016. december 26-án 16 óra 55 perckor segélyhívás (112) módon a [...] telefonszámon tett bejelentést a [...] ügyeletére, amely szerint a [...] utca 23. szám alatti helyen a panaszosnak van jogerős bírósági végzése, de még nincs a birtokában. Kijelölt láthatási ideje van, de a férje nem adja ki a lányát, akit augusztus 10-e óta nem látott, mert azóta nem engedi a panaszoshoz. A férfit elítélték kiskorú veszélyeztetése miatt, de még ez a bírósági határozat sem lépett érvénybe. TIK: PE-121 a helyszínre irányítva. Járőr a címről visszajelenti, hogy három héttel ezelőtt már ugyanilyen bejelentés miatt jogi felvilágosításban részesítették a panaszost (cím visszatérő december 10-én is irányítottak ide járőrt). A 15-16 éves lány nem akar kapcsolatot tartani az anyjával, az anyának egyébként semmilyen végzése nincs a láthatással kapcsolatosan. A járőr ismét jogi felvilágosításban részesítette a panaszost, aki azt tudomásul vette. Intézkedés vége: jogi felvilágosítás.

4) A küldés leírása elnevezésű dokumentum szerint az előző pontban rögzített tartalommal tett bejelentést a [...] ügyeletére a panaszos 2016. december 26-án 17 óra 29 perckor és 19 óra 35 perckor. Az előző esetben a helyszínen jogi felvilágosítást nyújtottak a részére a rendőrök, míg a második bejelentése hatására telefonon keresztül került erre sor.

III.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a rendőrök nem kezdeményeztek a bejelentése alapján intézkedést, így nem biztosították számára a gyermekével való kapcsolattartási jogának a gyakorlását. A panaszos ezen kívül sérelmezte a vele szemben intézkedő rendőr által használt hangnemet is.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e a panaszos bejelentése alapján intézkedési kötelezettsége.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos 2016. december 26-án 16 óra 55 perckor a 112-es segélyhívószámon keresztül tett telefonon keresztül bejelentést arról, hogy a [...] szám alatti helyen van. A panaszos előadta, hogy van jogerős bírósági végzése, de még nincs a birtokában. Kijelölt láthatási ideje van, de a férje nem adja ki a lányát, akit augusztus 10-e óta nem látott, mert azóta nem engedi a panaszoshoz. A férfit elítélték kiskorú veszélyeztetése miatt, de még ez a bírósági határozat sem lépett érvénybe. A rendőrség ennek kapcsán arról is tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszos többször ugyanezen tartalommal tett már bejelentést a rendőrségre, amelyeket követően mindannyiszor megjelentek a járőrök a helyszínen. A sérelmezett intézkedéskor is a járőröket a helyszínre irányították. A rendőrség arról is tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszos a sérelmezett intézkedést megelőzően járt a kapitányságon, ahol őt a rendelkezésére álló jogi lehetőségekről felvilágosították.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. és 2. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében egyrészt általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzését, másrészt szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmességgel, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a továbbá úgy rendelkezik, hogy a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A bejelentésekben megjelöltekre a Testület álláspontja szerint az alábbi jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 211. §-a szabályozza a kiskorú elhelyezésének megváltoztatása bűncselekmény tényállását: „Aki végrehajtható hatósági határozat alapján elhelyezett kiskorút attól, akinél a hatóság elhelyezte, annak beleegyezése nélkül,

az elhelyezés tartós megváltoztatása céljából elvisz, illetve a kiskorút rejtve vagy titokban tartja, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a bűnügyi / szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés elkövetésére hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre Testület egyértelmű igennel felelt, hiszen a panaszos bejelentésében előadottak – nevezetesen, hogy a bíróság jogerősen rendezte a kapcsolattartás jogát, de az ott megjelölt időpontban a közös gyermeküket a férje a részére nem adta át – felvethették a fent megjelölt jogellenes cselekmény – intézkedéshez szükséges, minimális szintű – gyanúját.

A Testület megítélése szerint a jogellenes cselekmény elkövetésére vonatkozó telefonos segélykérések bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A Testület megállapítása szerint, mivel a telefonos bejelentés hatására a rendőrség a helyszínen megjelent és intézkedést kezdeményezett, így nem sérült a panaszos tisztessége eljárásához fűződő alapvető joga.

2) A Testület ezt követően abban foglalt állást, hogy a segítségnyújtási és felvilágosítás-adási kötelezettségét a rendőrség jelen ügyben megfelelően teljesítette-e.

A panaszos véleménye szerint a helyszínen megjelenő rendőrök nem segítettek neki abban, hogy a kapcsolattartási jogát gyakorolhassa, hiszen a lányát 2016. augusztus 10-e óta nem látta. A rendőrök őt, mint bejelentőt nem igazoltatták, nem csengettek be a lakásba, amikor kérte. A férjével négy szemkört beszéltek, így nem tudja, hogy mit mondtak neki vagy, hogy a rendőröknek a férje mit mondott. A panaszos az is elmondta, hogy a végzés nincs a birtokában, mert azt a bíró még nem kézbesítette neki.

A rendőrség tájékoztatása szerint nem ez volt az első eset, hogy a panaszos ilyen tartalmú bejelentést tett a rendőrségen. A rendőrség arról tájékoztatta a Testületet, hogy minden bejelentés hatására megjelentek a helyszínen és jogi felvilágosítást nyújtottak a panaszosnak arról, hogy a rendőrség ebben az ügyben hatásköre hiányában nem járhat el, a gyermekelhelyezés kérdésköre bírósági és gyámhatósági hatáskörbe tartozik. A sérelmezett intézkedés napján a rendőrség igazoltatta és meghallgatta a panaszost, a férjét és a lányát is. A rendőröknek a helyszínen senki nem tudott bemutatni olyan jogerős bírósági döntést, amely szabályozza a felek között a kapcsolattartást. A rendőrök az intézkedés végeztével a jogi felvilágosítást ismételtelen megadták a panaszosnak, majd egy szintén aznapi, de későbbi telefonhívása hatására telefonon keresztül is tájékoztatták arról, hogy igényével forduljon a bírósághoz.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét, amely szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri

segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. (A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.)

a) A Testület anélkül, hogy a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gyer.) és a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) részletes elemzésébe bocsátkozna, szükségesnek tartja az alábbiak rögzítését a szülői kapcsolattartás kapcsán.

A Ptk. 4:178. § szabályozza a kapcsolattartás jogintézményét. E szerint: „(1) A gyermeknek joga, hogy különélő szülőjével személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn. A gyermeket nevelő szülő vagy más személy köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani. (2) A gyermektől különélő szülő – ha a bíróság vagy a gyámhatóság eltérően nem rendelkezik – jogosult és köteles gyermekével kapcsolatot tartani. (3) A szülőnek joga van gyermekével kapcsolatot tartani akkor is, ha a szülői felügyeleti joga szünetel, kivéve, ha a gyermek vagy a gyermekkel közös háztartásban élő hozzátartozója sérelmére elkövetett cselekmény miatt elrendelt távoltartó határozat hatálya alatt áll. (4) Kivételesen indokolt esetben, a gyermek érdekében azt a szülőt is fel lehet jogosítani a gyermekkel való kapcsolattartásra, a) akinek a szülői felügyeleti jogát a bíróság megszüntette; b) aki hozzájárult gyermekének a másik szülő házastársa által történő örökbefogadásához; vagy c) akinek szülői felügyeleti joga a gyermek ismeretlen személy által történő örökbefogadásához adott hozzájárulásával vagy azért szűnt meg, mert a szülő a gyermeket - annak érdekében, hogy más nevelje fel, személyazonosságának feltárása nélkül - egészségügyi intézményben, arra kijelölt helyen hagyja, a gyermekért hat héten belül nem jelentkezik, és a gyermek örökbefogadására nem került sor. (5) A (4) bekezdés szerinti esetben a szülőnek a gyermekkel való kapcsolattartásra való feljogosításáról a szülői felügyeletet megszüntető bíróság vagy - ha a gyermeket nevelésbe vették - a gyámhatóság dönt.

A Gyer. 27. §-a szerint a kapcsolattartás célja, hogy a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult személyek közötti családi kapcsolatot fenntartsa, továbbá a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését folyamatosan figyelemmel kíséresse, tőle telhetően segítse. A kapcsolattartás formái a folyamatos és az időszakos kapcsolattartás. Az időszakos kapcsolattartás magában foglalja a gyermekkel a tanítási szünetek és a többnapos ünnepek időszakában való huzamos együttléte. Ugyanezen jogszabályhely (5) bekezdése szerint nincs helye folyamatos kapcsolattartásnak az időszakos kapcsolattartás ideje alatt, illetve a gyermeket gondozó szülőt megillető, a gyermekkel folyamatosan együtt tölthető időtartam alatt, amelynek mértéke a kapcsolattartásra jogosultat a kapcsolattartást rendező egyezség, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat szerint megillető időszakos kapcsolattartás időtartamát, vagy ha a kapcsolattartást rendező egyezség, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat nem rendelkezik a kapcsolattartásra jogosultat megillető időszakos kapcsolattartás időtartamáról, a két hetet nem haladhatja meg.

A Gyer. 29. §-a szerint a gyámhivatal vita esetében a kapcsolattartást bármelyik fél kérelmére szabályozza, illetve újraszabályozza, kivéve, ha a szülő és a gyermek kapcsolattartásának megállapítása [a Ptk. 4:181. § (1) bekezdése szerint] a bíróság hatáskörébe tartozik. A kapcsolattartásról a gyámhivatal, illetve a bíróság a gyermek korának, egészségi állapotának, életkörülményeinek, a felek személyes körülményeinek, valamint az ítézőképessége birtokában levő gyermek véleményének figyelembevételével rendelkezik.

A kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat végrehajtása szabályait a Gyer. 33. §-a rendezi. Eszerint kapcsolattartás elmaradása esetén végrehajtás iránti kérelem benyújtásának van helye a gyermek fejlődését veszélyeztető magatartás tudomásra jutásától számított 30 napon belül.

A gyermek fejlődését pedig veszélyezteti, ha a kapcsolattartásra jogosult vagy a kapcsolattartásra kötelezett a kapcsolattartást rendező egyezségben, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozatban foglaltaknak önhibájából ismételten nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, és ezáltal nem biztosítja a zavartalan kapcsolattartást. Ugyanezen jogszabályhely (8) bekezdése szerint, ha a kapcsolattartásra kötelezett a gyermeket bizonyíthatóan folyamatosan a kapcsolattartásra jogosult ellen neveli és a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozatnak a végrehajtási intézkedések ellenére sem tesz eleget, a gyámhivatal a gyermek elhelyezésének megváltoztatása iránt pert indíthat, (feltéve, hogy az elhelyezés megváltoztatása a kiskorú gyermek érdekében áll), vagy feljelentést tesz kiskorú veszélyeztetése vagy kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása miatt.

A fentiekből kitűnik tehát, hogy a kapcsolattartás szabályozása elsősorban a felek megállapodásával, egyezségével, vagy gyámhatósági, illetve gyermek-elhelyezési per esetén bírósági határozattal történik. A bíróság vagy végzéssel jóváhagyja a felek egyezségét e tekintetben, vagy a hatályos jogszabályi keretek között (Ptk., Gyer.) szabályozza a gyermek láthatását. A fentiekből az is látható, hogy a Ptk. szűkös előírásait, ahogyan a bíróság határozattal rendezett kapcsolattartás előírásait a Gyer. tölti ki részletes tartalommal (pl. a folyamatos és az időszakos kapcsolattartás viszonyával), hiszen az ítélet célja csupán egy végrehajtható és nyomon követhető keret kialakítása, melynek végrehajtásáról önkéntes teljesítés hiányában vagy vita esetén a gyámhatóság gondoskodik, akinek eljárására pedig a Gyer. előírásai vonatkoznak.

b) A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Btk. vonatkozó rendelkezéseire is – amelyeket egyébként a panaszos maga is ismer. A Btk. 208. §-a rendelkezik a kiskorú veszélyeztetésének büntetéről: „A kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy – ideértve a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt is, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él –, aki e feladatából eredő kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.” A Btk. 210. §-a a kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása vétségét akként szabályozza, hogy az követi el, aki a hatósági határozat alapján nála elhelyezett kiskorú és a kiskorúval kapcsolattartásra jogosult személy közötti kapcsolat kialakítását vagy fenntartását a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabását követően is önhibájából akadályozza. (Továbbá felhívható a már hivatkozott Btk. 211. §-a is.)

A bejelentő – a bűncselekmények elévülési idején belül – a panaszossal szemben feljelentéssel élhet a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény rendelkezései alapján.

A Testület ezen a ponton ismételten felhívja a figyelmet gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A Rtv. 24. §-a szerint a rendőrség főszabályként közérdekből járhat el, kivételes, hogy a rendőr magánérdek alapján jár el, amikor a törvényes védelem más módon nem biztosítható (ultima ratio elve).

A Testület álláspontja szerint a panaszos nemcsak a telefonos bejelentésében, hanem a panaszbeadványában is egybehangzóan előadta, hogy a sérelmezett intézkedés időpillanatában nem

rendelkezett olyan jogerős bírósági határozattal, amely a közte és férje között a közös gyermekük tekintetében gyakorolható kapcsolattartási jogukat szabályozta volna. A helyszínen megjelenő rendőröknek sem tudott sem ő, sem pedig a férje ilyen dokumentumot bemutatni. A panaszos a beadványában is arról nyilatkozik, hogy a rendőrök csak tájékoztatták arról, hogy nem tudnak a magánjogi vitájukba beavatkozni, így a Testület abból indult ki, hogy a helyszínen a rendőrök kellő mértékben (és a közokiratok alapján nem is először és nem is utoljára) tájékoztatták a panaszost arról, hogy a kapcsolattartás kérdése nem rendőrségi hatáskör, abban a bíróság és a gyámhatóság jogosult eljárni.

Mindezekre tekintettel a Testület úgy határozott, hogy a rendőrség megadta a panaszos számára a szükséges jogi felvilágosítást, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga. A Testület jelzi, hogy a rendőrség érdemben nem nyújthat segítséget a bíróság által jogerősen még nem rendezett kapcsolattartás elősegítéséhez, hiszen ezáltal hatáskörén terjeszkedne túl. A rendőrség csakis az intézkedés alá vont személy birtokában lévő jogerős bírósági döntés alapján közreműködhet a kapcsolattartás elősegítésében, így esetleges, kivételes jelleggel a bírósági határozat végrehajtásában nyújthat segítséget. Egyéb esetekben a rendőrség hatáskörének a hiányában érdemi intézkedést – a szükséges felvilágosítás-nyújtása mellett – nem foganatosíthat.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr, akivel beszélt elfogadhatatlan, agresszív stílusban beszélt vele és kérdezte meg tőle, hogy „mit mondtak magának az előbb” és „senki nem mondta, hogy 17 órára jöjjön ide”.

A rendőrség határozottan visszautasította a panaszos által közölt valóság alapját. A panaszos által idézettek egyike intézkedő sem mondta neki. A panaszos által leírt közlési stílus sem jellemezte az intézkedőket.

A Testület a panasz ezen része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangneme.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekben túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást

választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület történeti tényállás kialakítása során feloldhatatlan ellentmondásba ütközött a panaszos és a rendőrség által közölték kapcsán, amelyet a birtokában lévő csekély számú bizonyíték gondos mérlegelésével és a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök alkalmazásával sem tudott feloldani. Erre tekintettel nem tudott egy olyan tényállást megállapítani, amely alapján a panaszos kifogását érdemben meg tudta vizsgálni. **Figyelemmel tehát a történeti tényállás homályosságára, a felek előadásai között feszülő ellentmondásra a Testület csakis úgy határozhatott, hogy a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható.**

IV.

A Testület vizsgálatában megállapította, hogy a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában foganatosított intézkedést, amely így nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát. Az intézkedés során, a rendőri tájékoztatás kapcsán a Testület megállapította, hogy a rendőrség a szükséges jogi felvilágosítást biztosította a panaszos részére, így a rendőrséget nem terheli mulasztás. Erre figyelemmel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A rendőrök által használt hangnem kapcsán a Testület a tapasztalt, feloldhatatlan ellentmondás miatt, amely a felek által közölt információk között feszült csakis úgy határozhatott, hogy a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. július 6.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag